

Perekonnaseisutoimingute seaduse ja rahvastikuregistri seaduse muutmise seadus

§ 1. Perekonnaseisutoimingute seaduse muutmine

Perekonnaseisutoimingute seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 3 lõike 2 punkt 1 ja lõige 3 tunnistatakse kehtetuks;
- 2) paragrahvi 3 lõiget 3¹ täiendatakse läbivalt enne sõna „kohaliku“ sõnaga „maakonnakeskuse“;
- 3) paragrahvi 7 lõikes 4¹ asendatakse sõnad „turvalises veebikeskkonnas“ sõnadega „rahvastikuregistri turvalises veebikeskkonnas (edaspidi *turvaline veebikeskkond*)“;
- 4) paragrahvi 12 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Rahvastikuregistri volitatud töötaja võib Siseministeeriumi korraldusel parandada perekonnaseisuandmetes vea, et tagada andmete õigsus.“;
- 5) paragrahvi 13 lõige 9 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(9) Rahvastikuregistri volitatud töötaja võib Siseministeeriumi korraldusel perekonnaseisuandmeid muuta, et tagada andmete õigsus.“;
- 6) paragrahvi 15 lõike 1 esimest lauset täiendatakse enne sõna „Isikul“ tekstiosaga „Vähemalt 15-aastaselt“ ja pärast sõna „kohta“ sõnadega „(edaspidi käesolevas paragrahvis *tõend*)“;
- 7) paragrahvi 15² lõike 2¹ teises lauses asendatakse sõna „perekonnaseisuasutuse“ sõnadega „väikese riigivapi“;
- 8) paragrahvi 22 lõikes 4 asendatakse sõnad „registreerib sünni ametiülesande korras“ sõnadega „esitab sünni registreerimise avalduse“;
- 9) paragrahvi 23 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kui laps sünnib tervishoiuteenuse osutaja juuresolekuta ja tervishoiuteenuse osutaja ei väljasta sünni kohta tõendit (edaspidi *tervishoiuteenuse osutaja tõend*), esitab lapse seaduslik esindaja võimaluse korral käesoleva seaduse § 22 lõikes 1 nimetatud andmeid tõendavad dokumendid, mille alusel on võimalik veenduda, et laps põlvneb emast. Kui dokumente ei esitata või need ei ole sünnikandeks piisavad, tuvastatakse lapse emast põlvnemine kohtus.“;
- 10) paragrahvi 23 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Sünni registreerimise avalduse võib esitada turvalises veebikeskkonnas, kui Eesti tervishoiuteenuse osutaja on andnud lapsele isikukoodi.“;
- 11) paragrahvi 24 lõike 2 teisest lausest jäetakse välja sõnad „Eesti välisesinduses või“;

12) paragrahvi 24 lõike 4 teises lauses asendatakse sõnad „Euroopa Liidu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja Šveitsi Konföderatsiooni“ sõnaga „Välisriigi“;

13) paragrahvi 24 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Lapse kodakondsust ei kanta sünni registreerimisel rahvastikuregistrisse, kui:

- 1) tema vanemad ei ole ühegi riigi kodanikud või
- 2) tal on vaid üks vanem ja see vanem ei ole ühegi riigi kodanik.“;

14) paragrahvi 24 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Tervishoiuteenuse osutaja tõendil märgitakse vähemalt järgmised andmed:

- 1) lapse sugu;
- 2) lapse sünniaeg ja -koht;
- 3) ema isikunimi;
- 4) ema isikukood või selle puudumise korral sünniaeg.“;

15) paragrahvi 38 lõike 1 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;

16) paragrahvi 41 lõike 1 esimest lauset täiendatakse pärast sõna „määratakse“ sõnadega „rahvastikuregistri broneerimissüsteemis“;

17) paragrahvi 44 lõike 2 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;

18) paragrahvi 45 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „perekonnaseisuametnik“ sõnadega „rahvastikuregistri broneerimissüsteemis“;

19) paragrahvi 51 täiendatakse lõikega 1² järgmises sõnastuses:

„(1²) Kui käesoleva seaduse § 50 lõikes 1 ning käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 1¹ nimetama isa isik, kelle andmed on kantud rahvastikuregistrisse, esitab Eesti ametiasutusele välisriigi perekonnaseisudokumendi, mille andmed erinevad tema rahvastikuregistri andmetest, edastab Eesti ametiasutus selle perekonnaseisuasutusele. Perekonnaseisuametnik otsustab, kas muuta dokumendi alusel isiku rahvastikuregistri andmeid.“;

20) paragrahvi 52 lõikes 1 asendatakse sõnad „linna- ja vallavalitsuse ning“ sõnadega „maakonnakeskuse kohaliku omavalitsuse üksuse ja“.

§ 2. Rahvastikuregistri seaduse muutmine

Rahvastikuregistri seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 5 punktis 2 asendatakse sõnad „muu liikmesriigi, Euroopa Majanduspiirkonna“ sõnadega „või Euroopa Majanduspiirkonna muu“;

2) paragrahvi 5 punktis 5 asendatakse sõnad „kodaniku pereliige“ sõnadega „või Euroopa Majanduspiirkonna muu liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku perekonnaliige“;

3) seadust täiendatakse §-ga 5¹ järgmises sõnastuses:

„§ 5¹. Alaealise haldusmenetlusteovõime laiendamine

Vähemalt 15-aastane alaealine võib teha järgmisi käesolevas seaduses sätestatud menetlustoiminguid:

- 1) esitada § 21 lõike 2 kohaselt ütluspõhiseid andmeid;
- 2) saada § 45 kohaselt enda kohta rahvastikuregistrisse kantud andmeid ja teavet andmete töötlemise kohta;
- 3) kehtestada § 57 lõike 1 kohaselt oma rahvastikuregistri aktuaalsetele andmetele juurdepääsu piirangu;
- 4) esitada § 99 kohaselt rahvastikuregistrisse kandmiseks kontaktandmed ja lisa-aadressi.“;

4) paragrahvi 21 täiendatakse lõikega 3 järgmises sõnastuses:

„(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 16 nimetatud andmeid ei pea esitama kuni 12-aastase lapse kohta. Need kantakse rahvastikuregistrisse automaatselt.“;

5) paragrahvi 33 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Volitatud töötleja kontrollib andmete õigsust ja parandab ebaõiged andmed:

- 1) käesoleva seaduse § 32 lõikes 3 sätestatud juhul;
- 2) juhul, kui volitatud töötlejat on teavitatud ebaõigetest andmetest või volitatud töötleja on avastanud andmete ebaõigsuse muul viisil.“;

6) paragrahvi 38 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Rahvastikuregistri subjekti staatust määrava dokumendi tähtaja lõppemise korral lõpeb:

- 1) välismaalase rahvastikuregistri subjekti staatus välismaalaste seaduse § 43 lõikes 4 või 5 sätestatud tähtaja saabumisel, kui ta ei taotle tähtajalist elamisluba või selle pikendamist või pikaajalise elaniku elamisluba;
- 2) Euroopa Liidu või Euroopa Majanduspiirkonna muu liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodaniku perekonnaliikme rahvastikuregistri subjekti staatus Euroopa Liidu kodaniku seaduse § 10 lõikes 2³ sätestatud tähtaja saabumisel, kui ta ei taotle tähtajalist elamisõigust või selle pikendamist või alalist elamisõigust.“;

7) paragrahvi 40 lõikes 5 asendatakse tekstiosa „punktides 4 ja 5 sätestatud juhtudel“ tekstiosaga „punkti 4 kohaselt“;

8) paragrahvi 40 lõikes 7 asendatakse tekstiosa „punktide 4 ja 5“ tekstiosaga „punkti 4“;

9) paragrahvi 41 lõike 1 sissejuhatavas lauseosas asendatakse tekstiosa „punktides 4 ja 5 sätestatud juhtudel“ tekstiosaga „punktis 4 sätestatud juhul“;

10) paragrahvi 42 punkti 4 täiendatakse pärast sõna „Liidu“ sõnadega „või Euroopa Majanduspiirkonna muu liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni“;

11) paragrahvi 47 lõiget 1 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:

„3) avalikult kättesaadava andmestikuna.“;

12) seaduse 8. peatüki 1. jagu täiendatakse §-ga 47¹ järgmises sõnastuses:

„§ 47¹. Rahvastikuregistri andmetele juurdepääsu õiguse erisus

Käesolevat peatükki ei kohaldata käesoleva seaduse § 47 lõike 1 punktides 2 ja 3 nimetatud kujul andmetele ning isikuandmete kaitse seaduse § 9 lõikes 4 nimetatud surnu isikuandmetele juurdepääsu andmisel. Juurdepääs antakse avaliku teabe seaduse §-s 3¹ sätestatud korras.“;

13) paragrahvi 53 lõikes 1³ asendatakse sõnad „rahvastikuregistrisse kantud isiku enda, tema alaealiste laste ja eestkostetavate ning surnud abikaasa või registreeritud elukaaslase andmetele“ sõnadega „andmete loetelu nendele juurdepääsu tagaja kaupa ja“;

14) paragrahvi 58 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käesoleva seaduse § 25 punktis 3 sätestatud andmetele juurdepääsu õigust ei ole õigustatud huvi korral.“;

15) paragrahvi 70 lõike 2 punkt 6 tunnistatakse kehtetuks;

16) paragrahvi 71 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kui isiku andmed kantakse esimest korda rahvastikuregistrisse talle Eesti kodaniku isikut tõendava dokumendi väljaandmisel, kantakse rahvastikuregistrisse selle dokumendi taotluses esitatud elukoha aadress.“;

17) paragrahvi 74 täiendatakse lõigetega 2¹ ja 2² järgmises sõnastuses:

„(2¹) Käesoleva seaduse § 40 lõike 3 punktis 5 sätestatud juhul esitatakse elukohateade isiklikult kohapeal.

(2²) Euroopa Liidu või Euroopa Majanduspiirkonna muu liikmesriigi või Šveitsi Konföderatsiooni kodanik ei pea kinnitama elektroonilist elukohateadet digitaallkirjaga juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

- 1) ta on Eestist lahkunud;
- 2) ta esitab oma välisriigi elukoha andmed käesoleva seaduse § 80 lõike 1 alusel;
- 3) kohaliku omavalitsuse üksus on veendunud tema isikusamasuses.“;

18) paragrahvi 75 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kui elukoha andmed kantakse rahvastikuregistrisse käesoleva seaduse § 40 lõike 3 punktis 5 sätestatud juhul, märgitakse elukohateates selle esitaja ja isiku kohta, kelle elukoha andmed elukohateates esitatakse:

- 1) käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1 ja 3–6 nimetatud andmed;
- 2) käesoleva seaduse § 41 lõike 1 punktides 2, 3, 5 ja 10 nimetatud andmed.“;

19) paragrahvi 76 lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

20) paragrahvi 79 täiendatakse lõikega 6 järgmises sõnastuses:

„(6) Hooldusõiguslik vanem võib pöörduda kohaliku omavalitsuse üksuse poole, et tema alaealise lapse elukoha andmed kantaks rahvastikuregistrisse ilma teise vanema nõusolekuta. Kohaliku omavalitsuse üksus viib läbi käesoleva seaduse 11. peatükis sätestatud menetluse, kui lastekaitsetöötaja lastekaitseseaduse § 18 lõike 1 tähenduses on esitanud kirjaliku põhjendatud seisukoha, et alaealise lapse elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmine on lapse huvides, ja täidetud on vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- 1) kohaliku omavalitsuse üksus ei saa lapse elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmiseks lapse teise hooldusõigusliku vanemaga mõistliku aja jooksul ühendust;
- 2) teine hooldusõiguslik vanem ei anna lapse elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmiseks nõusolekut ja tal ei ole sellest keeldumiseks mõistlikku põhjendust ning lapse elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmine on vastavuses kohtulahendiga;
- 3) kohaliku omavalitsuse üksus on veendunud, et laps elab peamiselt elukohateates märgitud kohaliku omavalitsuse üksuses.“;

21) paragrahv 82 tunnistatakse kehtetuks;

22) paragrahvi 87 täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Kohaliku omavalitsuse üksus võib kanda alaealise lapse elukoha andmed rahvastikuregistrisse ilma teise vanema nõusolekuta, kui:

- 1) lastekaitsetöötaja lastekaitseaduse § 18 lõike 1 tähenduses on esitanud kirjaliku põhjendatud seisukoha, et lapse elukoha andmete rahvastikuregistrisse kandmine on lapse huvides;
- 2) on täidetud vähemalt üks käesoleva seaduse § 79 lõike 6 punktide 1–3 tingimustest.“;

23) paragrahvi 91 lõike 1 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Kui isiku viibimiskoht on rahvastikuregistris käesoleva seaduse § 96 lõikes 1 nimetatud viibimiskoht, säilitab kohaliku omavalitsuse üksus tema elukoha aadressi rahvastikuregistri aktuaalsete andmete hulgas linna ja linnaosa või valla täpsusega.“;

24) paragrahvi 91 lõike 2 esimeses lauses asendatakse sõnad „kodaniku, Euroopa Majanduspiirkonna liikmesriigi ja“ sõnadega „või Euroopa Majanduspiirkonna muu liikmesriigi või“;

25) paragrahvi 94 lõikes 2 asendatakse sõnad „kus puudub aadressiobjekt“ sõnadega „mis ei ole aadressiandmete süsteemi infosüsteemis“;

26) paragrahvi 98 teksti täiendatakse enne sõna „Rahvastikuregistri“ tekstiosaga „Vähemalt 15-aastane“;

27) paragrahvi 99¹ lõikest 2 jäetakse välja tekstiosa „peale käesoleva seaduse §-s 101 sätestatut ka“;

28) paragrahvi 100 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kui isik pöördub menetluses avalikku ülesannet täitva asutuse või isiku poole ja esitab lisa-aadressi või kontaktandmed, mis erinevad rahvastikuregistri andmetest või mida rahvastikuregistris ei ole, kannab avalikku ülesannet täitev asutus või isik need rahvastikuregistrisse.“;

29) paragrahvi 100 täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel ei kanta rahvastikuregistrisse alla 15-aastase isiku kontaktandmeid.“;

30) paragrahv 101 tunnistatakse kehtetuks;

31) seadust täiendatakse §-ga 110³ järgmises sõnastuses:

„§ 110³. Alla 15-aastase isiku kontaktandmete kehtivuse lõpetamine

Kui enne käesoleva paragrahvi jõustumist on rahvastikuregistrisse kantud alla 15-aastase isiku kontaktandmed, lõpetatakse nende kehtivus.“.

§ 3. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2025. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2024

Algatab Vabariigi Valitsus 2024